

CRNA GORA

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

TEL: +382 (0)20 406-700

FAX: +382 (0)20 406-702

E-MAIL: ekip@ekip.me

www.ekip.me

Broj: 0405-2368/25

Podgorica, 26.11.2020. godine

Na osnovu člana 11 stav 1 tačka 16, člana 14 stav 1 tačka 6 i člana 86 Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl. list CG“, br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), člana 18 stav 1 i člana 112 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) u predmetu određivanja operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija po Javnom konkursu broj: 0405-2368/3 od 30.07.2020. godine, Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore, na sjednici održanoj 26.11.2020. godine donio je

RJEŠENJE

1. Crnogorski Telekom A.D. Podgorica (u daljem tekstu Crnogorski Telekom) određuje se za operatora Univerzalnog servisa na period od pet godina, za pružanje usluga Univerzalnog servisa na teritoriji Crne Gore i to:
 - ispunjavanje opravdanog zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži i javno dostupnim elektronskim komunikacionim uslugama na fiksnoj lokaciji, čime se omogućava govorna komunikacija i brzina prenosa podataka koja omogućava funkcionalni pristup internetu;
 - posebne mjere i povoljnosti za lica sa invaliditetom, uključujući i pristup hitnim službama, službi za davanje informacija o broju pretplatnika i imeniku pretplatnika, koje omogućavaju jednake mogućnosti za pristup javno dostupnim telefonskim uslugama koje imaju i drugi krajnji korisnici, kao i odgovarajući izbor operatora dostupnih većini krajnjih korisnika.
2. Crnogorski Telekom će usluge Univerzalnog servisa pružati po slijedećim uslovima:
 - cijena priključka na fiksnoj lokaciji: 0 Eur-a,
 - cijena mjesečne pretplate: 4,05 Eur-a,
 - u cijenu mjesečne pretplate uključeno je 120 minuta poziva prema fiksnim mrežama u Crnoj Gori, 10 minuta poziva prema mobilnim mrežama u Crnoj Gori, 15 minuta poziva prema inostranstvu i 1 GB za Internet potrošnju,
 - cijena poziva prema fiksnim mrežama u Crnoj Gori: 0,0136 Eur-a/min,
 - cijena poziva prema mobilnim mrežama u Crnoj Gori:
 - prema sopstvenoj mreži 0,0136 Eur-a/min,
 - prema drugim mobilnim mrežama 0,0357 Eur-a/min;
 - cijena za količinu prenešenih podataka: 0,0051 Eur-a/MB;

- za korisnike lica sa invaliditetom cijene za razgovore i prenos podataka su niže za 50%, mjesečna pretplata se ne naplaćuje i 2GB prenešenih podataka je besplatno;
- za korisnike socijalno ugrožena lica cijene za razgovore i prenos podataka su niže za 33%, mjesečna pretplata se ne naplaćuje i 2GB prenešenih podataka je besplatno;
- sve ostale cijene su u skladu sa Cjenovnikom Crnogorskog Telekomu u javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži na fiksnoj lokaciji;
- tarifni interval za govorni saobraćaj: 1 sekunda i
- tarifni interval za prenos podataka: 1 KB.

Navedene su maksimalne cijene sa uključenim PDV-om.

3. Crnogorski Telekom treba da nastavi sa pružanjem usluge postojećim korisnicima Univerzalnog servisa pod istim ili povoljnijim uslovima nego što im je usluga pružana u predhodnom periodu.
4. Crnogorski Telekom usluge Univerzalnog servisa može nuditi i po uslovima koji su različiti od uslova iz tačke 2, uz prethodnu saglasnost Agencije.
5. Crnogorski Telekom će usluge Univerzalnog servisa pružati na tehnološki neutralnoj osnovi, primjenom načela objektivnosti, transparentnosti, srazmjernosti i nediskriminatornosti.
6. Usluge iz stava 1 ovog Rješenja Crnogorski Telekom će pružati u skladu sa propisima koji regulišu pružanje Univerzalnog servisa u Crnoj Gori.
7. Crnogorski Telekom će kao operator Univerzalnog servisa koji je pružao predmetnu uslugu u periodu od 25.01.2016. godine do 25.01.2021. godine, nastaviti sa pružanjem usluge iz stava 1 ovog Rješenja počevši od 25.01.2021. godine i istu će obavljati do 25.01.2026. godine.
8. Ovo Rješenje je izvršno u upravnom postupku.

Obrazloženje

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu Agencija) je u skladu sa članom 11 stav 1 tačka 16, članom 86 Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl. list CG“, br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19) i Pravilnikom o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa („Sl. list CG“ br. 45/14) sprovela postupak javnog konkursa za određivanje operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija.

Savjet Agencije je 16.04.2020. godine, donio Odluku o postupku javnog konkursa za izbor operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija broj: 0405-2368/1. Izvršni direktor Agencije je 06.07.2020. godine, donio Rješenje o formiranju Komisije za sprovođenje postupka Javnog konkursa za izbor operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija broj: 0405-2368/2. Komisija za sprovođenje postupka Javnog konkursa za izbor operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija (u daljem tekstu Konkursna komisija) je pripremila Javni konkurs za određivanje operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija broj: 0405-2368/3 i Konkursnu dokumentaciju po Javnom konkursu za određivanje operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija broj: 0405-2368/4.

Agencija je 30.07.2020. godine raspisala Javni konkurs za određivanje operatora Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija broj: 0405-2368/3 i isti objavila na internet stranici Agencije <http://www.ekip.me/uservis/konkurs.php> i u dnevnom listu Pobjeda.

Ponude na Javni konkurs su se mogle dostavljati do 11:45 časova dana 30.09.2020. godine.

Konkursna komisija je 30.09.2020. godine sa početkom u 12:00 časova sprovela postupak javnog otvaranju ponuda pristiglih na Javni konkurs. Postupak razmatranja i vrednovanja ponuda do objavljivanja izbora najpovoljnijeg ponuđača nije bio javan.

Prema tački 6.3. Konkursne dokumentacije Agencija će za operatora Univerzalnog servisa, po pojedinim uslugama iz opsega usluga Univerzalnog servisa, odabrati ponuđača koji je dostavio najbolje ocijenjenu ponudu i rješenjem ga odrediti za pružanje pojedinačnih usluga, Univerzalnog servisa na cijeloj teritoriji Crne Gore, za period od pet godina.

Konkursna komisija je utvrdila da na Javni konkurs za izbor operatora Univerzalnog servisa za uslugu 1.1. iz Konkursne dokumentacije a koja podrazumijeva usluge:

- ispunjavanje opravdanog zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži i javno dostupnim elektronskim komunikacionim uslugama na fiksnoj lokaciji, čime se omogućava govorna komunikacija i brzina prenosa podataka koja omogućava funkcionalni pristup internetu i
- posebne mjere i povoljnosti za lica sa invaliditetom, uključujući i pristup hitnim službama, službi za davanje informacija o broju pretplatnika i imeniku pretplatnika, koje omogućavaju jednake mogućnosti za pristup javno dostupnim telefonskim uslugama koje imaju i drugi krajnji korisnici, kao i odgovarajući izbor operatora dostupnih većini krajnjih korisnika,

nije pristigla nijedna ponuda operatora koji pružaju usluge korisnicima u oblasti elektronskih komunikacija.

Prema članu 86 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija rješenjem određuje jednog ili više operatora Univerzalnog servisa na period od pet godina, na način kojim se obezbjeđuje pružanje usluga Univerzalnog servisa na teritoriji Crne Gore.

Takođe, članom 86 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da: „Ako u postupku po javnom konkursu ne može da odredi operatora Univerzalnog servisa, Agencija vrši analizu tržišta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga na fiksnoj lokaciji i za operatora Univerzalnog servisa, rješenjem određuje operatora sa najvećim učešćem na tom tržištu, primjenom načela efikasnosti, objektivnosti i transparentnosti.“

Agencija je na osnovu podataka koje dobija od operatora javnih elektronskih komunikacionih usluga, uradila Analizu tržišta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga na fiksnoj lokaciji za potrebe izbora operatora Univerzalnog servisa (u daljem tekstu Analiza) koja je sastavni dio ovog Rješenja i na osnovu iste utvrdila da je Crnogorski Telekom operator sa najvećim učešćem na tom tržištu, pa je shodno tome odlučila kako je izrečeno u tački 1 dispozitiva ovog Rješenja.

Analizom koju je uradila Agencija utvrđeno je da Crnogorski Telekom jedini pruža usluge obezbjeđenja priključka na fiksnu elektronsku komunikacionu mrežu, telefonskih poziva i prenosa podataka u svim opštinama u Crnoj Gori.

Analiza je pokazala da je Crnogorski Telekom na kraju juna 2020. godine imao 106.323 aktivnih telefonskih priključaka (55,40% od ukupnog broja telefonskih priključaka), kao i da je uslugu pristupa Internetu na fiksnoj lokaciji pružao za 81.060 korisnika, odnosno procentualno za 44,14% korisnika.

Takođe Crnogorski Telekom je imao 241.571 aktivnih postpaid SIM kartica (39,07% od ukupnog broja postpaid SIM kartica) i 111.717 aktivnih prepaid SIM kartica (25,96% od ukupnog broja prepaid SIM kartica). Uslugu pristupa internetu putem mobilnih mreža pružao za 185.199 korisnika odnosno procentualno za 36,33% korisnika,

Konkursnom dokumentacijom je precizirano da novoizabrani operator Univerzalnog servisa treba

da nastavi sa pružanjem usluge postojećim korisnicima Univerzalnog servisa pod istim ili povoljnijim uslovima nego što im je usluga pružana u mandatu prethodnog operatora Univerzalnog servisa.

Prema Cjenovniku usluga za Univerzalni servis Crnogorskog Telekom broj 03-1421/4 od 31.01.2020. godine, (u daljem tekstu Cjenovnik) usluge Univerzalnog servisa se pružaju po slijedećim uslovima:

- cijena priključka na fiksnoj lokaciji: 0 Eur-a,
- cijena mjesečne pretplate: 4,05 Eur-a,
- u cijenu mjesečne pretplate uključeno je 120 minuta poziva prema fiksnim mrežama u Crnoj Gori, 10 minuta poziva prema mobilnim mrežama u Crnoj Gori, 15 minuta poziva prema inostranstvu i 1 GB za Internet potrošnju,
- cijena poziva prema fiksnim mrežama u Crnoj Gori: 0,0136 Eur-a/min,
- cijena poziva prema mobilnim mrežama u Crnoj Gori:
 - prema sopstvenoj mreži 0,0136 Eur-a/min,
 - prema drugim mobilnim mrežama 0,0357 Eur-a/min;
- cijena za količinu prenešenih podataka: 0,0051 Eur-a/MB;
- za korisnike lica sa invaliditetom cijene za razgovore i prenos podataka su niže za 50%, mjesečna pretplata se ne naplaćuje i 2GB prenešenih podataka je besplatno;
- za korisnike socijalno ugrožena lica cijene za razgovore i prenos podataka su niže za 33%, mjesečna pretplata se ne naplaćuje i 2GB prenešenih podataka je besplatno;
- sve ostale cijene za pozive korisnici Univerzalnog servisa će plaćati po važećem Cjenovniku Crnogorskog Telekom u javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži na fiksnoj lokaciji;
- tarifni interval za govorni saobraćaj: 1 sekunda i
- tarifni interval za prenos podataka: 1 KB.

Shodno naprijed rečenom da novoizabrani operator Univerzalnog servisa treba da nastavi sa pružanjem usluge postojećim korisnicima Univerzalnog servisa pod istim ili povoljnijim uslovima nego što im je usluga pružana u mandatu prethodnog operatora Univerzalnog servisa, uslovi pružanja usluga Univerzalnog servisa definisani su u skladu sa važećim Cjenovnikom usluga za Univerzalni servis Crnogorskog Telekom.

Postupajući po članu 112 Zakona o upravnom postupku Agencija je 06.11.2020. godine, Nacrt Rješenja i Analizu tržišta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga na fiksnoj lokaciji za potrebe izbora operatora Univerzalnog servisa, koje je usvojio Savjet Agencije na sjednici održanoj 05.11.2020. godine, i uz propratni akt poslala odabranom operatoru Univerzalnog servisa Crnogorskom Telekomu i operatorima obveznicima plaćanja naknade neto troška u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama da do 13.11.2020. godine, dostave komentare, primjedbe, mišljenja i sugestije na Nacrt Rješenja, u protivnom Agencija će smatrati da su saglasni sa istim.

Telenor je dopisom broj 02-4154 od 13.11.2020. godine, dostavio komentare na Nacrt rješenja za pružanje usluga Univerzalnog servisa, u kojima je obavijestio Agenciju da na isti nemaju primjedbi, a vjeruju da je Agencija na pravi način sagledala sve elemente u cilju donošenja pomenutog

rješenja.

Crnogorski Telekom je dopisom broj 04-18837 od 19.11.2020. godine, (jer su mu dopis Agencije i priloženi dokumenta dostavljena 12.11.2020. godine), dostavio komentare na Nacrt rješenja u kojima ističe da Zakon o elektronskim komunikacijama, u članu 86, kako se to i navodi u Nacrtu predmetnog rješenja, definiše da Agencija rješenjem određuje jednog ili više operatera Univerzalnog servisa na period od pet godina, na način kojim se obezbjeđuje pružanje usluga Univerzalnog servisa na teritoriji Crne Gore. U vezi sa navedenom cijene da je u situaciji kada nijedan operator nije učestvovao na javnom konkursu za izbor operatora za segment pristupa uslugama na fiksnoj lokaciji čime se omogućava govorna usluga i funkcionalni pristup internetu, bilo razloga da se Agencija opredijeli da rješenjem, u skladu sa odredbom stava 4 navedenog člana, imenuje više operatora za pružanje premetnih usluga. Nadalje ističu da vrlo detaljna analiza predmetnog tržišta koju je Agencija uradila, a koja je sastavni dio Nacrta rješenja pokazuje da, uz Crnogorski Telekom i operator Mtel može biti određen za operatora Univerzalnog servisa za predmetni segment US usluga. Takođe iznose da bez obzira na činjenicu što se US operatoru refundira dio neto troška usluge i što operator Mtel, u skladu sa svojim učešćem u prihodima tržišta, sufinansira US uslugu, Agenciji je poznato da obezbjeđivanje preduslova za ispunjenje zahtjeva korisnika nije samo finansijski zahtjevno, već i iz niz drugih razloga, kao što je obezbjeđivanje mikrolokacija, elektroenergetskog priključka, pribavljanje raznih dozvola, angažovanje ljudskih resursa itd., pa cijene da bi u situaciji kada bi usluge pružala dva operatora te aktivnosti mogle da se mnogo efikasnije odrade na zadovoljstvo korisnika. Skraćenje vremena obezbjeđivanja priključka doprinijelo bi i da US operator u kraćem roku, nego se to dešavalo prethodnih godina, naplati odobreni dio neto troška pružanja US usluga. Navode primjer da je Crnogorski Telekom septembra ove godine naplatio neto trošak US za 2019. godinu, od kojeg su neki troškovi nastali 2017. godine, ali kako je priključak obezbijeđen tek 2019. godine, taj dio neto troška nije ni mogao biti ranije refundiran.

Ističu i da imajući u vidu da je tržište elektronskih komunikacija u Crnoj Gori veoma konkurentno i da se tržišno učešće naročito u fiksnom segmentu veoma brzo mijenja postavlja se pitanje petogodišnjeg mandata US operatora koji je, u situaciji kada se operator određuje prema tržišnom učešću, veoma dug. Naglašavaju da su, za potrebe analize koju je Agencija radila, uglavnom korišćeni podaci zaključno sa junom 2020. godine, i smatraju da krajem januara 2021. godine, kada počinje novi USo mandat, ta situacija može biti drugačija, a Rješenje Agencije ne daje nikakvog prostora za eventualnu reviziju analize ovog tržišta. Predlažu da se uradi ponovna procjena situacije tržišnog učešća operatora, sa junom 2023. godine, što bi bila polovina predmetnog mandata USo jer u skladu sa Zakonom Agencija sprovodi analize tržišta (kojim određuje operatora sa značajnom tržišnom snagom na nekom relevantnom tržištu), najmanje jednom u tri godine. Smatraju da rok duži od navedenog i kada je u pitanju ovaj način određivanja US operatora nije primjeren, ni realan. Naročito ako Zakon za ovu situaciju propisuje i da će se US operator odrediti, pored ostalog, uz primjenu načela efikasnosti i objektivnosti.

Ostali operatori elektronskih komunikacija koji učestvuju u naknadi neto troška Univerzalnog servisa Mtel i Telemach nijesu u predviđenom roku dostavili komentare, primjedbe, mišljenja i sugestije na predmetni nacrt Rješenja što znači da su saglasni sa istim.

Analizom tržišta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga na fiksnoj lokaciji za potrebe izbora operatora Univerzalnog servisa koju je uradila Agencija utvrđeno je da Crnogorski Telekom jedini od operatora javnih elektronskih komunikacionih mreža pruža usluge fiksne telefonije i pristupa Interneta na fiksnoj lokaciji u svim opštinama u Crnoj Gori što znači da u svim opštinama može ispuniti opravdani zahtjev korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži i javno dostupnim elektronskim komunikacionim uslugama na fiksnoj lokaciji, čime se omogućava govorna komunikacija i brzina prenosa podataka koja omogućava funkcionalni pristup Internetu.

Takođe, Crnogorski Telekom ima najveće tržišno učešće od operatora javnih elektronskih komunikacionih mreža za pružanje usluge 1.1 iz Konkursne dokumentacije.

Razmatrajući komentare operatora u javnom konsultativnom procesu na Nacrt Rješenja Agencija je donijela konačno Rješenje kako stoji u tački 1 dispozitiva Rješenja, a kojim je Crnogorski Telekom imenovan za operatora Univerzalnog servisa, postupajući u skladu sa članom 86 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama kojim je propisano da: „Ako u postupku po javnom konkursu ne može da odredi operatora Univerzalnog servisa, Agencija vrši analizu tržišta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga na fiksnoj lokaciji i za operatora Univerzalnog servisa, rješenjem određuje operatora sa najvećim učešćem na tom tržištu, primjenom načela efikasnosti, objektivnosti i transparentnosti.“ Takođe članom 86 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da Agencija rješenjem određuje jednog ili više operatora Univerzalnog servisa na period od pet godina, na način kojim se obezbjeđuje pružanje usluga Univerzalnog servisa na teritoriji Crne Gore, tako da Agencija ne može izabrati više operatora za pružanje jedne vrste usluge iz opsega Univerzalnog servisa, niti vršiti analizu tržišta za potrebe određivanja operatora Univerzalnog servisa, kako je predložio Crnogorski Telekom, najmanje jednom u tri godine, jer je takav zahtjev Crnogorskog Telekoma u suprotnosti sa odredbom Zakona o elektronskim komunikacijama.

Članom 95 stav 5 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da Agencija može, u cilju smanjenja neto troškova pružanja usluge Univerzalnog servisa, operatoru Univerzalnog servisa naložiti primjenu određenih tehničkih i drugih rješenja ili zaključivanje ponuđenih interkonekcionih ugovora ili saradnju sa drugim operatorima ili priznati neto trošak do iznosa koji bi nastao primjenom zahtijevanog tehničkog i drugog rješenja.

Usluge Univerzalnog servisa izabrani operator treba da pruža u skladu sa pravnim propisima, kojima je definisano pružanje Univerzalnog servisa u Crnoj Gori. U slučaju promjene bilo kojeg od navedenih pravnih propisa za Univerzalni servis odabrani operator Univerzalnog servisa postupaće u skladu sa novim pravnim propisom.

Dana 25.01.2021. godine završava petogodišnji period na koji je, rješenjem broj: 0402-3993/15 od 10.09.2015. godine, Savjet Agencije odredio Crnogorski Telekom A.D. Podgorica za operatora Univerzalnog servisa za pružanje predmetne usluge Univerzalnog servisa. Od tog datuma, u cilju očuvanja kontinuiteta pružanja usluge Univerzalnog servisa, Crnogorski Telekom treba da nastavi sa pružanjem predmetne usluge do 25.01.2026. godine.

Na osnovu navedenog odlučeno je kao u dispozitivu Rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU: Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena već se u roku od 20 dana od dana njegovog prijema može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore.

Predsjednik Savjeta

Branko Kovijanić

